

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**ŠOLSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2023/2024**

8. in 9. razred OŠ

Irena Androjna: *Modri otok*

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalец napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

IME IN PRIIMEK TEKMOVALCA (ali šifra): _____

Ime in priimek ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	
A Razumevanje – do 20 t	Doseženo število točk
Pojasnitev Modrega otoka kot dogajalnega prostora, domišljije in naključja v povezavi z romanom – do 9 t	
Razlaga podobnosti in razlik med mladostniki – do 6 t	
Razlaga odnosov med mladostniki in odraslimi – do 5 t	
SKUPAJ A	

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Doseženo število točk
Podatki o avtorici in njenem delu – do 4 t	
Podatki o knjigi – do 3 t	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 3 t	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Doseženo število točk
Učinek romana na mladega bralca – do 4 t	
Opredelitev do naslova v povezavi z vsakdanjim življenjem – do 3 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 3 t	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Doseženo število točk
Zgradba besedila – do 3 t	
Jezikovna pravilnost – do 4 t	
Slogovna ustreznost – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik šolske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

8. in 9. razred OŠ

Irena Androjna: *Modri otok*

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Opomba

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem prepletajočem se razmišljanju tekmovalca oziroma tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk.

Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku Razumevanje prejme največ polovico točk.

Tekmovalec/tekmovalka:

pojasni Modri otok kot dogajalni prostor, domišljijo in naključja v romanu – do 9 točk;

Modri otok kot dogajalni prostor – do 3 točke.

Razmišlja o realističnih ali mističnih, duhovnih razsežnostih prostora – pri tem se sklicuje na primere iz knjige, kritike, avtoričino mnenje. Prostor predstavi z vidika sporočilnosti romana; Modri otok kot prostor iskanja nečesa več, kot samouresničitev v drugih dimenzijah, kot kraljestvo neskončne zarje ...

Npr. Modri otok (je):

- zaradi oddaljenosti in nedostopnosti (izoliranosti) eden zadnji pristnih, slabo raziskanih in turistično neomadeževanih biotskih, ekoloških in etnoloških habitatov v Jadranu (zato lahko tu najde književna oseb pristen stik s seboj, s fantastičnim, z magičnim);
- izmišljen otok v obliki želve, na katerem spremljamo resnične zgodbe, ki so prepletene z domišljijo;
- predstavlja izoliranost oz. ločenost od »običajnega«;
- prostor odločitev, kjer morajo književne osebe zavzeti konkretna stališča – se odločati, kaj/kje/kako bodo raziskovale oz. komu/čemu bodo sledile ...;
- prostor iniciacije za mladostnike – premagovanje notranjih stisk, strahov;
- poseben: »To je bil otok in ni bil samo otok. (...) Tako ali drugače se je Modri otok dotaknil vsakega obiskovalca, ga prevzel, mu spremenil življenje, povsem nepredvidljivo in za vedno.«;
- ne daje enoznačnih odgovorov, konec romana je odprt;
- prostor stika med svetom mrtvih in živih;
- ni natančno postavljen v prostor, avtorica pravi, da namenoma ni želela definirati države, mest otoka, narodnosti književnih oseb, ker bi to lahko bilo moteče za potek zgodbe;
- vsak človek, saj ima svoje skrivnosti in posebnosti;
- osrednji simbol odraščanja;
- realistični element prostora v povezavi z zgodbo (npr. kraji z zemljevida v knjigi).

Modri otok kot domišljija – do 3 točke.

Razmišlja in argumentira, zakaj je roman domišljjsko besedilo, kaj je v njem izrazito domišljjskega in kako se to izraža (vloga domišljije v romanu, vez med domišljijo in realnostjo, književne osebe, zgodba/-e ...).

Npr.:

- književne osebe verjamejo v preobrazbo;
- kot otroci/mladostniki se zatekajo v svet domišljije kot odrasli manj;
- v vzporednem svetu živijo/doživljajo/podoživljajo realni svet;
- simboli in sanje krepijo domišljijo (morski konjiček, svarica, črni galeb; sporazumevanje z nevidnim svetom);
- na domišljijo vplivajo etnologija, mitološka izročila, pozabljene staroverske prakse;
- boj med dobrim in zlim;
- galeb povezuje svet živih in mrtvih;
- sprašuje se, ali otok obstaja;
- avtorica pravi, da se je med pisanjem posvetila lastni domišljiji, sanjam, imaginaciji, ker sodoben človek hrepeni po stiku s samim s seboj, ki ga je v sodobnem svetu izgubil.

Modri otok kot naključje – do 3 točke.

Npr.:

- večina naključij je rezultat naših odločitev, zato naključij ni (mladostniki niso čakali na mentorja, ampak so šli v neznano; zgodba kuharice/Milve/Stiborja jih ne bi pritegnila, prepričala in zato ne bi doživeli pestrega dogajanja);
- Stibor je mladostnike pričakoval, saj so bili izbrani za pomembno nalogo: »Skozenj (portal) lahko stopijo le najdojemljivejši, tisti, ki se sprašujejo, in kar je še pomembneje, tisti, ki lahko prenesejo odgovor.«;
- sovpadanje časa in dogodkov na otoku;
- podobne izkušnje družijo najstnike;
- doživete izkušnje povzročajo spremembe;
- »Marsikaj v življenju si lahko razložimo kot naključje, a večina naključij je dejansko rezultat naših odločitev. Ernest, Adrijan in Lena bi na svojega mentorja lahko čakali na plaži, plavali in uživali v brezdelju, a so se raje odpravili na potep po otoku, da bi spoznali Milvo. Domačinko, ki pozna običaje in jih sama tudi ustvarja – poleg izvrstnega sladoleda, tinktur proti bolečinam in obeskom proti zlu. Lahko bi tudi dobro poslušali navodila in res prišli v Milvin Biserni zaliv, ne pa da so pristali pri svetilničarju Stiborju. Lahko bi se obrnili in poiskali svoj prvotni cilj, lahko ne bi vstopili v svetilnik, lahko ne bi poslušali Stiborja, lahko jih ne bi zanimalo nič o portalu in še manj o Kraljestvu neskončne zarje.« (vir: *Pil*, september 2021).

razloži podobnosti in razlike med mladostniki – do 6 točk;

Razlaga dveh podobnosti in dveh razlik – do 6 točk;
 razlaga ene podobnosti in ene razlike – do 4 točke;
 samo navedba 2 podobnosti in 2 razlik brez razlage – do 3 točke.

Npr.:

- Podobnosti in razlike lahko iščejo med udeleženci tabora (Lena, Ernest, Adrijan ...), lahko vključijo tudi Mariso.
- Podobnosti: osebne izkušnje iz preteklosti, starost, način preživljanja počitnic, raziskovalni duh, radovednost, pogum, drznost, soočanje z neznanim, neustrašnost, tveganje, pripadnost skupini, zaupanje, ekološka usmerjenost, pravičnost, skrb za drugega, iskrenost ...
- Razlike: način bivanja, druženja, zaupanja, osebne izkušnje iz preteklosti, kraji, od koder prihajajo, odnosi ...

razloži odnos mladostnikov do odraslih – do 5 točk.

Dve poglobljeni razlagi odnosov – do 5 točk;
ena razlaga – do 2 točki.

Npr.:

- Trije mladi raziskovalci so se povezali in zaupali vzgojiteljici Nataši, ki jim je pomagala raziskovati otok.
- Adrijan, Lena in Ernest so spoznali Ksenjo, Marisino mamo, do katere so bili prijazni in so ji pomagali v trgovini.
- Vsi trije in Marisa so tesno povezani z gostoljubno babico Milvo, ji zaupajo, z njo odkrivajo skrivnosti otoka.
- Adrijan in Stibor sta povezana z bolečino in občutkom krivde, ki je nastala ob izgubi prijateljev.
- Marisin odnos z mamo je napet, nezaupljiv; Daria ne sprejema; babici Milvi je naklonjena, ji zaupa; v odnosu do Stiborja okleva, je neodločna.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

navede podatke o avtorici in njenem delu – do 4 točke;

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

navede nekaj podatkov o knjigi – do 3 točke;

ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 3 točke.

Npr.: sodobna slovenska mladinska pisateljica; fantazijski/(znanstveno)fantastični/pustolovski/mladinski roman, proza, književna oseba, dogajalni prostor in čas, tretjeosebna pripoved/vsevedni pripovedovalec, sporočilo/ideja, tema, simbol ...

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno vpeti v tekmovalčevo pisanje in niso zgolj naštet (na nepravilnih mestih). Ne šteje torej zgolj kvantiteta.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

piše o učinkih romana na bralca – do 4 točke;

se opredeli do naslova *Ali do sreče vodi domišljija?* v povezavi z vsakdanjim življenjem – do 3 točke;

Npr.:

- Pri pisanju se sklicuje na svoje izkušnje.
- Vsak hrepeni po sreči, išče različne poti do nje, se zateka v domišljjski in nevidni svet.

piše izvirno in ustvarjalno – do 3 točke.

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Ustrezna zgradba – do 3 točke:

- 3 t** – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov;
- 2 t** – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov;
- 1 t** – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni.

Jezikovna pravilnost – do 4 točke:

- 4 t** – za jezikovno brežhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami;
- 3 t** – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo;
- 2 t** – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t** – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Slogovna ustreznost – do 3 točke:

- 3 t** – za slogovno brežhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami;
- 2 t** – za slogovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t** – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom šolskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.